

Latvijas Republikas Vides ministrija

VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJS

Reģ.Nr. 90000628077, Rūpniecības iela 23, Rīga, LV - 1045 (tālrunis: 7321173; fakss: 7321049)

Atzinums Nr. 1 par Vidusdaugavas reģiona sadzīves atkritumu apstrādes iekārtas (poligona) izveides ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu

Derīgs līdz 2008.gada 9.jūnijam.

Paredzētās darbības ierosinātājs - Latvijas Republikas Vides ministrija, reģistrācijas Nr.90000028508, adrese: Peldu ielā 25, Rīgā, LV-1494, tālrunis 7026401.

Noslēguma ziņojuma izstrādātājs - SIA "Eiroprojekts", reģistrācijas Nr.000349368, adrese: Eksporta ielā 5, Rīgā, LV-1010.

Pamatojoties uz SIA "Eiroprojekts" 2005.gada 22.aprīlī Vides pārraudzības valsts birojā iesniegto Vidusdaugavas reģiona sadzīves atkritumu apstrādes iekārtas (poligona) izveides ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu, tika uzsākta atzinuma sagatavošanas un izdošanas procedūra saskaņā ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 19.pantu.

- 1. Paredzētās darbības nosaukums** - Vidusdaugavas reģiona sadzīves atkritumu apstrādes iekārtas (poligona) izveide.
- 2. Paredzētās darbības iespējamās norises vietas** – noslēguma ziņojumā kā iespējamās vietas sadzīves atkritumu apstrādes iekārtas (poligona) izveidei tiek salīdzinātas:
 - "Putāksnis" Aizkraukles rajona Staburaga pagastā, kuru veido trim īpašniekiem - pašvaldībai un divām privātpersonām - piederoši zemes gabali: zemes kadastra Nr.32840040088 (zemes gabala platība 28,7 ha), zemes kadastra Nr.32840040102 (zemes gabala platība 5,3 ha) un zemes kadastra Nr.32840040072 (zemes gabala platība 1,0 ha);
 - "Rājumsala" Aizkraukles rajona Aiviekstes pagastā privātpersonai piederošā zemes gabalā, kura platība 20,0 ha, zemes kadastra Nr.32420070023;
 - "Treikaiņi" Madonas rajona Kalsnavas pagastā privātpersonai piederošā zemes gabalā, kura platība 20,0 ha, zemes kadastra Nr.70620040012;

- “Dziļā vāda” Jēkabpils rajona Mežāres pagastā pašvaldībai piederošā zemes gabalā, kura platība 43,6 ha, zemes kadastra Nr.56760080218.

3. Īss paredzētās darbības raksturojums

Ietekmes uz vidi novērtējums Vidusdaugavas reģiona sadzīves atkritumu apstrādes iekārtas (poligona) izveidei tika uzsākts 2004.gada 28.aprīlī, kad Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojs, izskatot Latvijas Republikas Vides ministrijas Pieteikumu par ietekmes uz vidi novērtējumu Vidusdaugavas reģiona sadzīves atkritumu apstrādes iekārtas (poligona) izveidei, pieņēma lēmumu par ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību paredzētajai darbībai, pamatojoties uz likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.pantu un šā likuma 1.pielikuma “Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams” 15.punktu. Saskaņā ar Ministru kabineta 2004.gada 23.novembra noteikumiem Nr.969 “Grozījumi Ministru kabineta 2004.gada 6.janvāra noteikumos Nr.4 “Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts biroja nolikums”” ar 2005.gada 1.janvāri nosaukums “Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojs” ir aizstāts ar nosaukumu “Vides pārraudzības valsts birojs”.

Izveidojot Vidusdaugavas reģiona sadzīves atkritumu apstrādes iekārtu (poligonu), vienotā atkritumu apsaimniekošanas sistēmā paredzēts iekļaut visas Aizkraukles rajona un Jēkabpils rajona pašvaldības, kā arī lielāko daļu Madonas rajona pašvaldību. Atbilstoši noslēguma ziņojumā minētajam poligonā plānots apglabāt vidēji 280 tūkstošus m³ sadzīves atkritumu gadā vai 940 m³/dnn un atsevišķi izveidotā krātuvē līdz 6 tūkstošiem tonnu gadā inerto atkritumu.

Plānotais jaunā poligona darbības laiks ir 22 gadi. Poligona izveidei nepieciešama apmēram 12,5 ha liela platība un plānotais kopējais atkritumu slāņa biezums būs līdz 20 m.

Ziņojumā iekļautā informācija liecina, ka sadzīves atkritumu apstrādes iekārtas (poligona) izveidei ir pētītas un salīdzinātas četras teritorijas:

“Putāksnis” Aizkraukles rajona Staburaga pagastā

Sadzīves atkritumu apstrādes iekārtas (poligona) izveidei piedāvātās vietas kopējā platība ir 35 ha, tie ir meži un mežsaimniecībā izmantojamā zeme. Teritorija dažviet ir pārpurvojusies. Poligonam piedāvātajā platībā ir izveidoti notekgrāvji, lai virszemes noteces ūdeņus novadītu uz Stālānupīti, kas plūst austrumos – dienvidaustrumos no poligona teritorijas. Veicot virszemes ūdeņu kvalitātes pētījumus, konstatēts neliels paaugstināts organisko vielu saturs. Ziņojuma autori uzskata, ka to izraisījis pārpurvošanās process. Teritorijas reljefs ir viļņoti līdzens. Zemes virsmas augstuma atzīmes zemes gabala robežās mainās no 89,5 m v.j.l. ziemeļaustrumu daļā līdz 95,5 m v.j.l. dienvidu daļā. Gruntsūdens līmenis teritorijā atrodas 0,2 m līdz 0,9 m no zemes virsmas. Ģeoloģiskajā izpētē konstatēts, ka teritoriju veido galvenokārt kvartāra limnoglaciālie nogulumi (līdz 2 m dziļumam) – aleirītisks māls un smilts – un glacigēnie nogulumi – morēnas smilšmāls (apmēram 20 m biezs slānis), zem tiem iegul pamatieži – augšdevona Salaspils svītas nogulumi - dolomīti un dolomītmerģeļi ar māla un ģipša starpkārtām. Kopumā inženierģeoloģiskie apstākļi pētītajā laukumā

ir samērā viendabīgi un netika konstatēti faktori, kas būtiski traucētu poligona ierīkošanu.

Teritorija atrodas apmēram 26 km attālumā no Jēkabpils, 87 km (caur Jēkabpili) no Madonas un 27 km no Aizkraukles. Poligonam piedāvātā vieta atrodas Daugavas kreisajā krastā, tāpēc, lai to sasniegtu, būs jāizmanto Pļaviņu hidroelektrostacijas tunelis. Piebraukšana laukumam iespējama no P76 autoceļa Pļaviņas – Jēkabpils nogriežoties pie Staburaga dzelzceļa stacijas vai apdzīvotā vietā “Robežkrogs”. Poligonam jāizbūvē arī pievedceļš: pirmajā variantā tas virzītos gar īpašumu “Straumēni”, otrajā variantā – gar “Senču” mājām.

“Rājumsala” Aizkraukles rajona Aiviekstes pagastā

Sadzīves atkritumu apstrādes iekārtas (poligona) izveidei piedāvātā vieta ir lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kuru ietver citi privātīpašumi. Teritorijas reljefs ir līdzens ar lēzenu kritumu dienvidu – dienvidaustrumu virzienā. Zemes virsmas augstuma atzīmes zemes gabala robežās mainās no 83,0 m v.j.l. dienvidu daļā līdz 86,5 m v.j.l. ziemeļu daļā. Gruntsūdens līmenis teritorijā atrodas 0,13 m līdz 0,70 m no zemes virsmas. Virszemes noteces novadīšanai ir izveidots atklātu grāvju tīkls, lai noteci novadītu uz Riekstiņas upi. Atbilstoši ziņojumā iekļautajai informācijai Riekstiņas upe ir regulēta un tas nodrošina to, ka pat pavasara palu laikā upe nepārplūst. Saskaņā ar noslēguma ziņojumā iekļautajiem virszemes ūdeņu kvalitātes pētījumu datiem, virszemes ūdens kvalitāte raksturojama kā laba. Teritorijas kvartāra ģeoloģisko griezumam pamatā veido limnoglaciālie (smalkgraudaina smilts), fluvioglaciālie (vidēji graudaina smilts) un glacigēnie (morēnas mālsmilts līdz 10 m biezā slānī) nogulumi. Zem apmēram 12 m biezā kvartāra nogulumu slāņa iegul pamatieži – augšdevona Daugavas svītas nogulumi - dolomīti un dolomītmerģeļi ar māla, kaļķakmens un ģipša starpkārtām. Pētāmā teritorija atrodas netālu no Pļaviņu apkaimē izplatītas karsta rajona robežas. Poligonam piedāvātā teritorija atrodas apmēram 500 m attālumā no dolomītu karjera “Aiviekste – Labais krasts”. Kopumā inženierģeoloģiskie apstākļi pētītajā laukumā jāvērtē kā sarežģīti.

Teritorija atrodas apmēram 39 km attālumā no Madonas, 24 km no Jēkabpils un 48 km no Aizkraukles. Poligons būtu sasniedzams no P37 autoceļa Pļaviņas – Madona pagrieziena uz “Mālkalniem” pa grantētu ceļu vai no Pļaviņu apvedceļa caur “Kūģiem” un “Mālkalniem”. Abiem ceļiem nepieciešami nelieli uzlabojumi.

“Treikaini” Madonas rajona Kalsnavas pagastā

Sadzīves atkritumu apstrādes iekārtas (poligona) izveidei piedāvātā vieta ir lauksaimniecībā izmantojamā zeme, meži un mežsaimniecībā izmantojamā zeme. Teritorijas reljefs ir sīkpaugurains. Zemes virsmas augstuma atzīmes zemes gabala robežās mainās no 127,0 m v.j.l. dienvidaustrumu daļā līdz 160,0 m v.j.l. ziemeļu daļā. Teritorija dažviet ir pārpurvojusies. Gruntsūdens līmenis teritorijā atrodas 0,78 m līdz 2,97 m no zemes virsmas. Laukuma nosusināšanas tīklu veido atsevišķi nosusinātājgrāvji, kas noteci novada uz Sāvītes upi. Saskaņā ar noslēguma ziņojumā iekļautajiem virszemes ūdeņu kvalitātes pētījumu datiem, virszemes ūdens kvalitāte raksturojama kā ļoti laba. Teritorijas kvartāra ģeoloģisko griezumam pamatā veido glacigēnie (mālsmilts) nogulumi, kuru slāņa biezums sasniedz 40 m, bet dienvidu daļā iegul labi filtrējoši smilts nogulumi. Zem kvartāra nogulumu slāņa iegul pamatieži –

augšdevona Pļaviņu svītas nogulumi - dolomīti un domerīti. Kopumā inženierģeoloģiskie apstākļi pētītajā laukumā jāvērtē kā samērā sarežģīti.

Teritorija atrodas apmēram 33 km attālumā no Madonas, 47 km (caur Gostiņiem) no Jēkabpils un 51 km no Aizkraukles. Piebraukšana teritorijai iespējama no P37 autoceļa Pļaviņas – Madona pagrieziena uz apdzīvotu vietu “Jāņukalns” pa grantētu ceļu vai no P78 autoceļa Pļaviņas – Ērgļi pagrieziena uz Vietalvu, braucot apmēram 7 km pa grantētu un apmēram 2 km pa asfaltētu ceļu. Abiem piebraucamiem ceļiem nepieciešami nelieli uzlabojumi.

“Dziļā vāda” Jēkabpils rajona Mežāres pagastā

Sadzīves atkritumu apstrādes iekārtas (poligona) izveidei piedāvātā vieta ir lauksaimniecībā izmantojamā zeme. Poligonam piedāvātā platība ir ūdensšķirtne starp Odzes un Mārsnas upēm. Saskaņā ar noslēguma ziņojumā sniegto informāciju tā agrāk bijusi ļoti pārpurvota, taču zemes stāvoklis ir uzlabots, ierīkojot meliorācijas sistēmu, kas liekos ūdeņus aizvada uz Odzes upi. Veicot virszemes ūdeņu kvalitātes pētījumus, konstatēts nedaudz paaugstināts kopējais organisko vielu saturs, kā arī paaugstinātas slāpekļa un fosfora koncentrācijas. Ziņojuma autori uzskata, ka piesārņojumu ir izraisījis iepriekšējos gados lauksaimniecībā izmantojamās zemes uzlabošanai lietotais mēslojums. Teritorijas reljefs praktiski ir plakans. Zemes virsmas augstuma atzīmes zemes gabala robežās mainās no 90,3 m v.j.l. dienvidrietumu daļā līdz 91,9 m v.j.l. ziemeļaustrumu daļā. Gruntsūdens līmenis teritorijā atrodas 0,45 m līdz 0,79 m no zemes virsmas. Teritorijas kvartāra ģeoloģisko griezumam pamatā veido glacigēnie (smilšmāls un mālsmilts) un limnoglaciālie (smalka smilts) nogulumi. Zem kvartāra nogulumu slāņa (12 m līdz 18 m) iegul pamatieži - augšdevona Pļaviņu svītas nogulumi - dolomīti un domerīti. Kopumā inženierģeoloģiskie apstākļi pētītajā laukumā ir samērā viendabīgi un netika konstatēti faktori, kas būtiski traucētu poligona ierīkošanu.

Teritorija atrodas apmēram 39 km (caur Mētrienu) attālumā no Madonas, 19 km no Jēkabpils un 69 km no Aizkraukles. Gar teritorijas ziemeļu robežu virzās A12 autoceļš Jēkabpils – Rēzekne, no kura būs jāizbūvē pievedceļš uz poligonu.

Visās poligona izveidei piedāvātajās vietās veiktā grunts un gruntsūdens kvalitātes izpēte liecina, ka grunts un gruntsūdens kvalitāte praktiski atbilst reģionālajam fonam un paraugos konstatētajām nedaudz paaugstinātajām KSP un BSP koncentrācijām ir gadījuma raksturs, un tās neliecina par būtisku piesārņojumu.

Ziņojumā netiek prognozētas pazemes ūdens kvalitātes izmaiņas poligonam piegulošajās teritorijās.

Visās poligona izveidei piedāvātajās vietās konstatēts, ka maksimālais gruntsūdens līmenis var būt mazāk par vienu metru no zemes virsmas. Līdz ar to poligona tehniskajā projektā būs jāiestrādā inženiertehniskie risinājumi, kas visā poligona ekspluatācijas laikā nodrošinātu maksimālo gruntsūdens līmeni zemāku par metru no poligona pamatnes.

Noslēguma ziņojumā iekļautie gaisu piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanas aprēķini un informācija par trokšņa emisiju vidē (pēc poligonam nepieciešamās

platības precizēšanas) liecina, ka normatīvos noteiktās robežvērtības dzīvojamās apbūves apkārtņē netiks pārsniegtas. Netiek arī prognozēti smaku traucējumi iedzīvotājiem poligonam piegulošajās teritorijās.

Saskaņā ar ziņojumā iekļauto informāciju poligona izbūvei piedāvātās vietas neatrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, tajās netika konstatētas īpaši aizsargājamās sugas un biotopi, kā arī netika konstatēti dabiskie meža biotopi.

Poligona izbūvei piedāvātajām vietām tuvākās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas ir:

1. “Putāksnim” apmēram 4 km attālumā Daugavas labajā krastā īpaši aizsargājamā dabas teritorija - dabas liegums “Klintaine”, kas ir arī Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorija (Natura 2000);
2. “Rājumsalai” apmēram 7 km attālumā uz ziemeļrietumiem īpaši aizsargājamā dabas teritorija - dabas liegums “Vesetas palienes purvs”, kas ir arī Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorija (Natura 2000);
3. “Treikaiņiem” apmēram 3 km attālumā uz dienvidrietumiem īpaši aizsargājamā dabas teritorija - dabas liegums “Vesetas palienes purvs”, kas ir arī Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorija (Natura 2000);
4. “Dziļai vādei” apmēram 5 km attālumā uz dienvidaustrumiem īpaši aizsargājamā dabas teritorija - dabas liegums “Gaiņu purvs”, kas ir arī Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorija (Natura 2000).

Ierīkojot poligonu, ziņojumā netiek prognozēta ietekme uz iepriekš minētajām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām - dabas liegumiem “Klintaine”, “Vesetas palienes purvs” un “Gaiņu purvs”.

No ainavu vizuālā vērtējuma viedokļa visas piedāvātās teritorijas ir līdzvērtīgas, to apkārtņē vērojamas agrārās, mežsaimniecības un ceļmalas ainavu tipi. Teritorijas ir mazapdzīvotas.

Ņemot vērā teritoriju kultūrvēsturisko vērtējumu, jāatzīmē, ka:

1. Staburaga apkārtnē (3 līdz 6 km attālumā no vietas “Putāksnis”), īpaši Sēlpils apkaime, ir izteikti ainaviska ar nozīmīgām valsts kultūrvēstures vietām;
2. Apmēram 2 līdz 3 km attālumā uz austrumiem no “Rājumsalas” paveras perspektīva uz Vesetas un Aiviekstes upju baseiniem un ainavā iekļauto kultūrvides elementu – Trīslaidumu akmens tiltu;
3. Poligonam piedāvātās teritorijas “Treikaiņi” tiešā tuvumā (500 m) atrodas Treikaiņu senkapi un apmēram 3 km attālumā uz austrumiem ainavu papildina vēl citi arheoloģijas un sakrālās arhitektūras pieminekļi;
4. “Dziļai vādei” tuvumā esošā ainava (3 km) neietver sevī kultūrvides elementus.

Saskaņā ar noslēguma ziņojumā iekļauto informāciju nevienā no poligonam piedāvātajām vietām nav jānojauc apdzīvotas dzīvojamās mājas. Pēc poligonam nepieciešamās platības (12,5 ha) precizēšanas, atbilstoši noslēguma ziņojumā iekļautajai informācijai poligona sanitārajā aizsargjoslā, kas saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 28.panta 2.daļu ap atkritumu apglabāšanas poligoniem ir 500 m, piedāvātajā vietā “Putāksnis” nav dzīvojamo māju, piedāvātajā vietā “Rājumsala” pašā teritorijā ir

mājas grausts un apmēram 550 m attālumā atrodas mājas “Rājumsala”, 500 m attālumā no piedāvātās vietas “Treikaiņi” atrodas mājas “Cēsaiņi” (saimniecības ēkas apmēram 460 m) un apmēram 600 m attālumā mājas “Treikaiņi”, piedāvātajā vietā “Dziļā vāda”, ierīkojot poligona piebraucamo ceļu, būtu jānojauc pamestās mājas “Uplejas”, savukārt mājas “Grates” un “Dimanti” atrodas apmēram 650 m attālumā no poligonam piedāvātās teritorijas. Visās poligonam piedāvātajās vietās jāveic zemes transformēšana.

Jauno poligonu izveidos atbilstoši Ministru kabineta 2002.gada 3.janvāra noteikumu Nr.15 “Noteikumi par prasībām atkritumu poligonu ierīkošanai, kā arī atkritumu poligonu un izgāztuvju apsaimniekošanai, slēgšanai un rekultivācijai” prasībām. Lai samazinātu poligona ietekmi uz vidi, paredzēts izveidot poligona pamatnes izolāciju, infiltrāta savākšanu un attīrīšanu, virszemes noteces piesārņoto ūdeņu savākšanu un attīrīšanu, izveidot biogāzes savākšanas sistēmas un veikt atkritumu virsmas regulāru pārklāšanu, kā arī citus vides aizsardzības pasākumus. Poligonā paredzēts izveidot atkritumu pieņemšanas – kontroles punktu, kurā tiks veikta poligonā ienākošo kravu reģistrācija un pārbaude, laukumu, kur iedzīvotāji varēs nodot šķirotus atkritumus – papīru un kartonu, stiklu, metālus, plastmasas un liелgabarīta atkritumus, laukumu bioloģiski sadalāmo atkritumu kompostēšanai, bīstamo atkritumu pagaidu uzglabāšanas laukumu, kā arī ierīkot poligona tehnikas mazgāšanas laukumu. Poligonā paredzēts veikt liелgabarīta un otrreizēji pārstrādājamo atkritumu pirmapstrādi – šķirošanu, smalcināšanu, ķīpošanu. Ietekmes uz vidi kontrolei izveidos vides monitoringa sistēmu, kas dos iespēju nepieciešamības gadījumā savlaicīgi reaģēt, veicot konkrētus pasākumus vides piesārņojuma novēršanai.

Ziņojumā ir veikta poligona iespējamā izvietojuma alternatīvo vietu salīdzināšana. Izvērtējot dabas, vides, sociālos un ekonomiskos aspektus saskaņā ar izvēlēto novērtējuma skalu, ziņojuma autori par piemērotāku poligona ierīkošanai uzskata vietu “Dziļā vāda” Jēkabpils rajona Mežāres pagastā, tai seko “Rājumsala” Aizkraukles rajona Aiviekstes pagastā, “Putāksnis” Aizkraukles rajona Staburaga pagastā un “Treikaiņi” Madonas rajona Kalsnavas pagastā.

Vides pārraudzības valsts birojs, pamatojoties uz izvērtētās dokumentācijas analīzi, secina, ka:

- 500 m attālumā no poligona izveidei piedāvātās vietas “Treikaiņi” atrodas mājas “Cēsaiņi” (saimniecības ēkas apmēram 460 m);
- poligonam piedāvātajā vietā “Rājumsala” patlaban ir pamestas viensētas grausts, kas jānojauc;
- lai ierīkotu piebraucamo ceļu poligonam piedāvātajā vietā “Dziļā vāda”, jānojauc pamestu māju “Uplejas” grausts;
- visās poligona izveidei piedāvātajās vietās konstatēts, ka maksimālais gruntsūdens līmenis var būt mazāk par vienu metru no zemes virsmas;
- piemērotāki ģeoloģiskie un hidroģeoloģiskie apstākļi poligona ierīkošanai ir teritorijā “Dziļā vāda”, tai seko “Putāksnis” un līdzvērtīgās “Treikaiņi” un “Rājumsala”;
- teritorija “Putāksnis” atrodas Daugavas kreisajā krastā, tāpēc, lai to sasniegtu, dominējošais kravu apjoms tiks virzīts caur Pļaviņu hidroelektrostacijas tuneli;

- Staburaga apkārtnē ir nozīmīga kultūrvēsturiska teritorija ar perspektīvu tūrisma attīstībai un, lai gan poligona izveide “Putāksnī” tiešā veidā tūrisma attīstību neietekmē, tomēr poligons būtu redzams no plašas apkārtnes;
- poligona ierīkošana “Putāksnī” safragmentētu vienotu meža masīvu un poligons darbotos kā barjera dzīvnieku pārvietošanās ceļā;
- poligona ierīkošana “Rājumsalā” var nākotnē radīt problēmas saistībā ar derīgo izrakteņu ieguvī apkārtējos dolomīta karjeros;
- ierīkojot poligonu “Rājumsalā”, tam būtu ierobežota redzamība no apkārtnes;
- Aiviekstes pagasta iedzīvotāji ir pauduši noliedzošu attieksmi pret poligona ierīkošanu “Rājumsalā”;
- Aiviekstes pagasta padome 2005.gada 10.februāra ārkārtas sēdē nolēma nepieņemt sadzīves atkritumu poligona izbūvi Aiviekstes pagasta “Rājumsalā” (Protokols Nr.2);
- no bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas aspekta vismazāk piemērotā vieta poligona izveidei ir “Treikaiņi”, jo tās apkārtne (apmēram 3 km) ir daudz nozīmīgu dabas objektu, kā arī Mežu pētīšanas stacijas “Kalsnava” zinātniskās izpētes mežu masīvi, savukārt apmēram 2 km leņpus poligonam Sāvītes upes ieleja ir bagāta ar aizsargājamām sugām un daudzveidīgiem biotopiem, tā ir ainaviski izteiksmīga un antropogēni maz ietekmēta;
- poligona izveidei piedāvātās teritorijas “Treikaiņi” tuvumā (500 m) atrodas Treikaiņu senkapi;
- ierīkojot poligonu “Treikaiņos”, tam būtu ierobežota redzamība no apkārtnes;
- poligona izveidei piedāvātais novietojums “Dziļā vāda” ir labvēlīgs attiecībā pret galvenajiem autoceļiem, bet tas būs pārredzams no A12 autoceļa Jēkabpils – Rēzekne.

Ņemot vērā iepriekš minēto, no poligona izveidei piedāvātajām vietām salīdzinoši piemērotākā ir “Dziļā vāda” Jēkabpils rajona Mežāres pagastā, tai seko “Rājumsala” Aizkraukles rajona Aiviekstes pagastā, “Putāksnis” Aizkraukles rajona Staburaga pagastā un “Treikaiņi” Madonas rajona Kalsnavas pagastā, taču ierīkot poligonu Aiviekstes pagasta “Rājumsalā” neļauj pašvaldības lēmums.

Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 28.panta 2.daļu ap atkritumu apglabāšanas poligoniem ir noteikta 500 m sanitārā aizsargjosla, lai nodrošinātu piegulošo teritoriju aizsardzību no iespējamās negatīvās ietekmes, savukārt atbilstoši Aizsargjoslu likuma 55.panta 3.daļai kā viens no aprobežojumiem šajā aizsargjoslā tiek noteikts aizliegums būvēt jaunas ēkas, izņemot tās, kas saistītas ar poligonu. Līdz ar to Vides pārraudzības valsts birojs uzskata, ka poligona ierīkošana jebkurā no piedāvātajām teritorijām iespējama tikai tad, ja, tiek nodrošinātas iedzīvotāju tiesības dzīvot kvalitatīvā vidē un netiek apdraudētas viņu intereses un īpašums (Vides aizsardzības likuma 11.pants). Darbības ierosinātajam likumdošanā noteiktā kārtībā jānodrošina atkritumu apglabāšanas poligonam noteiktā 500 m aizsargjosla, kuru izveidojot tiks aizskartas un aprobežotas citu nekustamo īpašumu īpašnieku tiesības. Darbības ierosinātajam pirms darbības uzsākšanas ir tiesiskā ceļā (Civillikuma 1082.pants) jānodrošina poligona sanitārās aizsargjoslas robežas iezīmēšana zemes gabalu plānos un ierakstīšana zemesgrāmatā Aizsargjoslu likuma 60. un 62.pantā noteiktajā kārtībā, tai skaitā, attiecībā uz trešajām personām piederošajiem nekustamajiem īpašumiem.

5. Izvērtētā dokumentācija

- Latvijas Republikas Vides ministrijas 2004.gada 22.aprīļa Pieteikums ietekmes uz vidi novērtējumam Vidusdaugavas reģiona sadzīves atkritumu apstrādes iekārtas (poligona) izveidei – 13 lapas;
- 2004.gada 14.jūnija Madonas reģionālās vides pārvaldes priekšlikumi Vidusdaugavas reģiona sadzīves atkritumu apstrādes iekārtas (poligona) izveides ietekmes uz vidi novērtējuma programmai – 1 lapa;
- 2004.gada 22.jūlija Programma Vidusdaugavas reģiona sadzīves atkritumu apstrādes iekārtas (poligona) izveides ietekmes uz vidi novērtējumam – 6 lapas;
- 2004.gada 23.decembra Vidusdaugavas reģiona sadzīves atkritumu apstrādes iekārtas (poligona) izveides ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojums - 1 sējums, 277 lapas;
- 2004.gada 23.decembra Vidusdaugavas reģiona sadzīves atkritumu apstrādes iekārtas (poligona) izveides ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma kopsavilkums – 1 sējums, 31 lapa;
- 2005.gada 7.februāra Ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma sabiedriskās apspriešanas Kalsnavas pagastā protokols un tam pievienotie materiāli – 4 lapas;
- 2005.gada 7.februāra Ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma sabiedriskās apspriešanas Aiviekstes pagastā protokols – 3 lapas;
- 2005.gada 7.februāra Ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma sabiedriskās apspriešanas Mežāres pagastā protokols – 3 lapas;
- 2005.gada 8.februāra Ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma sabiedriskās apspriešanas Staburaga pagastā protokols – 3 lapas;
- ekspertu atzinumi par ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu – 14 lapas;
- 2005.gada 11.janvāra Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālās vides pārvaldes atsauksme par ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu – 1 lapa;
- 2005.gada 3.februāra sabiedrības pārstāvju atsauksme par ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu – 2 lapas;
- 2005.gada 10.februāra ekspertu apspriedes par Vidusdaugavas reģiona sadzīves atkritumu apstrādes iekārtas (poligona) izveides ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu – 4 lapas;
- 2005.gada 28.februāra Vides pārraudzības valsts biroja atzinums par Vidusdaugavas reģiona sadzīves atkritumu apstrādes iekārtas (poligona) izveides ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu – 8 lapas;
- 2005.gada 22.aprīļa Vidusdaugavas reģiona sadzīves atkritumu apstrādes iekārtas (poligona) izveides ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojums - 1 sējums, 220 lapas;
- ekspertu atzinumi par ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu – 14 lapas;
- sabiedrības iebildumi pret Vidusdaugavas reģiona sadzīves atkritumu apstrādes iekārtas (poligona) izveidi Aizkraukles rajona Aiviekstes pagasta “Rājumsalā” – 1 vēstule, pavisam 57 paraksti, 1 lapa;

- sabiedrības iebildumu pret poligona ierīkošanu Aizkraukles rajona Aiviekstes pagasta “Rājumsalā” apstiprinājuma vēstule – 1 lapa;
- sabiedrības pretenzija par Vidusdaugavas reģiona sadzīves atkritumu apstrādes iekārtas (poligona) izveidi Aizkraukles rajona Staburaga pagasta “Putāksnī” – 1 vēstule, pavisam 13 paraksti, 1 lapa;
- Aizkraukles rajona Aiviekstes pagasta padomes 2003.gada 27.novembra sēdes protokola izraksts “Par pagasta iedzīvotāju iesniegumu” (protokols Nr.14, 4.§3.) – 1 lapa;
- Aizkraukles rajona Aiviekstes pagasta padomes 2005.gada 10.februāra ārkārtas sēdes protokola izraksts “Par iespējamo sadzīves atkritumu poligonu “Rājumsalā”” (protokols Nr.2, §1) – 1 lapa.

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem)

Informatīvie materiāli par Latvijas Republikas Vides ministrijas sagatavoto pieteikumu ietekmes uz vidi novērtējuma procedūrai Vidusdaugavas reģiona sadzīves atkritumu apstrādes iekārtas (poligona) izveidei bija pieejami Aiviekstes pagasta padomē, Staburaga pagasta padomē, Kalsnavas pagasta padomē, Mežāres pagasta padomē, Daugavpils reģionālajā vides pārvaldē, Madonas reģionālajā vides pārvaldē un Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojā. Tā kā pēc paziņojuma publicēšanas likumdošanā noteiktajā laikā netika saņemti pieprasījumi paredzētās darbības ietekmes novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas nodrošināšanai, Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojs, ņemot vērā Madonas reģionālās vides pārvaldes priekšlikumus, sagatavoja un 2004.gada 22.jūlijā izsniedza Programmu Vidusdaugavas reģiona sadzīves atkritumu apstrādes iekārtas (poligona) izveides ietekmes uz vidi novērtējumam.

Vidusdaugavas reģiona sadzīves atkritumu apstrādes iekārtas (poligona) izveides ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu sagatavoja SIA “Eiropprojekts” un 2004.gada 23.decembrī to iesniedza izvērtēšanai Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojā. Darba ziņojums bija pieejams sabiedrībai Aiviekstes pagasta padomē, Staburaga pagasta padomē, Kalsnavas pagasta padomē, Mežāres pagasta padomē, Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālajā vides pārvaldē, Valsts vides dienesta Madonas reģionālajā vides pārvaldē un Vides pārraudzības valsts birojā.

Darba ziņojuma sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2005.gada 7.februārī Madonas rajona Kalsnavas pagastā, Aizkraukles rajona Aiviekstes pagastā un Jēkabpils rajona Mežāres pagastā, bet 2005.gada 8.februārī Aizkraukles rajona Staburaga pagastā. Šo likumdošanā paredzēto iespēju piedalīties darba ziņojuma sabiedriskajā apspriešanā Kalsnavas pagastā izmantoja 18 interesenti, Aiviekstes pagastā 14 interesenti, Mežāres pagastā 4 interesenti un Staburaga pagastā 2 interesenti. Kalsnavas pagasta iedzīvotāji interesējās par to, kāds būs viņu un pagasta ieguvums no šī projekta, vai poligonā netiks noglabāti bīstamie atkritumi, kā poligona izveide ietekmēs lauksaimniecībā izmantojamo zemju vērtību, vai ziņojumā ir izvērtēta iespējamā ietekme uz Kalsnavas pagastā sastopamiem reti un aizsargājamiem augiem, kā arī norādīja, ka poligonam plānotajā teritorijā “Treikaiņi” atrodies avots un ka Vesetas upe regulāri pārplūstot. Aiviekstes pagasta iedzīvotāji informēja, ka jau 2003.gadā Aiviekstes pagasta padomei esot iesniegts 50 apkārtējo

māju iedzīvotāju un zemes īpašnieku parakstīts iesniegums par to, ka viņi nepiekrīt poligona ierīkošanai “Rājumsalā”. Aiviekstes pagasta padomes priekšsēdētāja apstiprināja to un informēja, ka jautājums par iespējamo sadzīves atkritumu poligona izveidi “Rājumsalā” tiks izskatīts jau tuvākajā pagasta padomes sēdē. Klātesošie Aiviekstes pagasta iedzīvotāji pieņēma vienbalsīgu lēmumu par to, ka nepieciešams pārtraukt ietekmes uz vidi novērtējumu iespējamajam poligonam “Rājumsalā”. Mežāres pagasta iedzīvotāji interesējās par poligona iespējamo ietekmi uz tuvumā esošajām teritorijām, vai tajās varēs nodarboties ar bioloģisko lauksaimniecību, par smaku un trokšņu izplatību, kā arī iespējamo virszemes ūdeņu piesārņojumu, ierīkojot poligonu “Dziļajā vādā”. Staburaga pagastā klātesošie iedzīvotāji diskutēja par dzīvojamām mājām iespējamā poligona tuvumā, kā arī interesējās par to, kāda ir varbūtība, ka poligons tiks izbūvēts “Putāksnī”. Ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanas laikā Vides pārraudzības valsts birojs saņēma vienu vēstuli – pretenziju, kuru parakstījušas 13 personas, par Vidusdaugavas reģiona sadzīves atkritumu apstrādes iekārtas (poligona) izveidi Aizkraukles rajona Staburaga pagasta “Putāksnī”, vienu 57 personu parakstītu vēstuli ar iebildumiem pret Vidusdaugavas reģiona sadzīves atkritumu apstrādes iekārtas (poligona) izveidi Aizkraukles rajona Aiviekstes pagasta “Rājumsalā”, Aizkraukles rajona Aiviekstes pagasta iedzīvotāju vēstuli, kas apstiprina, ka iedzīvotāji savu viedokli nav mainījuši, Aizkraukles rajona Aiviekstes pagasta padomes 2005.gada 10.februāra ārkārtas sēdes protokola izrakstu “Par iespējamo sadzīves atkritumu poligonu “Rājumsalā””, ka, pamatojoties uz iedzīvotāju iesniegumu, Aiviekstes pagasta padome ir nolēmusi nepiekrīst sadzīves atkritumu poligona izbūvei Aiviekstes pagasta “Rājumsalā”, kā arī vienu iedzīvotāju vēstuli ar priekšlikumiem darba ziņojuma pilnveidošanai.

Darba ziņojuma izvērtēšanā Vides pārraudzības valsts birojs iesaistīja Valsts vides dienesta Daugavpils un Madonas reģionālo vides pārvalžu speciālistus un neatkarīgus ekspertus, kuru atzinumi, priekšlikumi un ierosinājumi ziņojuma uzlabošanai tika apkopoti un iestrādāti Vides pārraudzības valsts biroja 2005.gada 28.februāra atzinumā par darba ziņojumu. Atzinumā par darba ziņojumu tika norādīts, kāda ziņojumā iekļautā informācija papildināma vai precizējama, lai noslīguma ziņojums atbilstu izsniegtās programmas un spēkā esošās likumdošanas prasībām.

Nemot vērā Vides pārraudzības valsts biroja, ekspertu un sabiedrības izteiktās prasības un priekšlikumus, tika sagatavots un 2005.gada 22.aprīlī iesniegts izvērtēšanai Vides pārraudzības valsts birojā Vidusdaugavas reģiona sadzīves atkritumu apstrādes iekārtas (poligona) izveides ietekmes uz vidi novērtējuma noslīguma ziņojums. Noslīguma ziņojums sabiedrībai bija pieejams Aiviekstes pagasta padomē, Staburaga pagasta padomē, Kalsnavas pagasta padomē, Mežāres pagasta padomē, Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālajā vides pārvaldē, Valsts vides dienesta Madonas reģionālajā vides pārvaldē un Vides pārraudzības valsts birojā, Vides ministrijas interneta mājas lapā www.vidm.gov.lv/Lproj.htm un Vides pārraudzības valsts biroja interneta mājas lapā www.vidm.gov.lv/ivnvb.

6. Obligātie nosacījumi un turpmākajā projektēšanā veicamie pasākumi

Vides pārraudzības valsts biroja atzinuma obligātie nosacījumi un turpmākajā projektēšanā veicamie pasākumi stājas spēkā tikai tadā gadījumā, ja tiek saņemts pašvaldības akcepts paredzētās darbības realizācijai.

- Pēc poligona vietas izvēles un tās akcepta atbilstošajā pašvaldībā darbības ierosinātajam sadarbībā ar atbilstošo pašvaldību jānodrošina akceptētā jaunā poligona un tā sanitārās aizsargjoslas iekļaušana atbilstošās teritorijas plānojumā, kā arī tiesiskā ceļā jānodrošina sanitārās aizsargjoslas robežas iezīmēšana trešajām personām piederošo zemes gabalu plānos un ierakstīšana zemesgrāmatā Aizsargjoslu likuma 60. un 62.pantā noteiktajā kārtībā.
- Ierīkojot poligonu Aizkraukles rajona Staburaga pagasta “Putāksnī”:
 - ✓ jānodrošina virszemes ūdensobjekta – Stālānupītes aizsargjoslas saglabāšana;
 - ✓ jāveic meža zemes transformācija atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 28.septembra noteikumu Nr.806 “Meža zemes transformācijas noteikumi” prasībām;
 - ✓ ieteicams vienoties ar apkārtējo mežu īpašniekiem par meža joslas saglabāšanu 500 m attālumā ap poligonu.
- Ierīkojot poligonu Aizkraukles rajona Aiviekstes pagasta “Rājumsalā”:
 - ✓ lauksaimniecībā izmantojamās zemes transformācija jāveic atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 20.jūlija noteikumu Nr.619 “Kārtība, kādā lauksaimniecībā izmantojamo zemi transformē par lauksaimniecībā neizmantojamu zemi un izsniedz zemes transformācijas atļaujas” prasībām;
 - ✓ ap poligonu jāsaglabā iespējami platāka meža josla un jāveido jauni koku stādījumi.
- Ierīkojot poligonu Madonas rajona Kalsnavas pagasta “Treikaiņos”:
 - ✓ tā izvietojums jāsaskaņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā, jo poligona izveidei piedāvātā teritorija atrodas 500 m no Treikaiņu senkapjiem;
 - ✓ jāveic lauksaimniecībā izmantojamās zemes transformācija par lauksaimniecībā neizmantojamu zemi atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 20.jūlija noteikumu Nr.619 “Kārtība, kādā lauksaimniecībā izmantojamo zemi transformē par lauksaimniecībā neizmantojamu zemi un izsniedz zemes transformācijas atļaujas” prasībām un meža zemes transformācija atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 28.septembra noteikumu Nr.806 “Meža zemes transformācijas noteikumi” prasībām;
 - ✓ ap poligonu jāsaglabā iespējami platāka meža josla un jāveido jauni koku stādījumi.
- Ierīkojot poligonu Jēkabpils rajona Mežāres pagasta “Dziļajā vādā”:
 - ✓ lauksaimniecībā izmantojamās zemes transformācija jāveic atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 20.jūlija noteikumu Nr.619 “Kārtība, kādā lauksaimniecībā izmantojamo zemi transformē par lauksaimniecībā neizmantojamu zemi un izsniedz zemes transformācijas atļaujas” prasībām;
 - ✓ ap poligonu jāsaglabā esošā meža josla un jāveido jauni koku stādījumi;

- ✓ jāizvērtē nepieciešamība izveidot atkritumu pārkraušanas punktus lielākajās Vidusdaugavas reģiona apdzīvotajās vietās.
- Poligons jāprojektē un jāierīko tā, lai tā ekspluatācijas laikā maksimālais gruntsūdens līmenis būtu zemāks par metru no poligona pamatnes. Pastiprināta uzmanība jāpievērš poligona pamatnes atbilstošai kvalitatīvai sagatavošanai un hidroizolējošās membrānas ieklāšanai.
- Jāapseko esošās meliorācijas sistēmas (arī caurtekas) poligona un tam piegulošajās teritorijās, tās jāsakārto vai jāizveido no jauna un būvdarbu gaitā jānodrošina virszemes noteces ūdeņu apvadišana ap poligonu, jānovērš beznoteces un pārpurvotu teritoriju izveidošanās.
- Jānodrošina infiltrāta savākšanas drenu sistēmas skalošanas iespējas.
- Infiltrāts un kanalizācijas notekūdeņi jāattīra vai jāuzkrāj un jātransportē uz notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm, konkrēto risinājumu jāprecizē tehniskā projekta stadijā.
- Jāizveido virszemes noteces ūdeņu no poligona teritorijas savākšanas sistēma.
- Poligona gāzes jāsavāc un jāizmanto tā, lai neradītu draudus cilvēka veselībai vai videi.
- Vides stāvokļa monitoringa punktus un kontroles parametrus poligonā un tā apkārtnē jāaskaņo atbilstošajā reģionālajā vides pārvaldē.
- Poligona pievedceļu ierīkošana vai uzlabošana nedrīkst pasliktināt hidroloģisko režīmu tiem piegulošajās teritorijās, kā arī traucēt ceļam blakus esošo un ceļu šķērsojošo melioratīvo sistēmu un būvju funkcionēšanu.
- Ierīkojot poligona pievedceļu, jānodrošina iedzīvotāju piekļūšanas iespējas savām dzīves vietām poligonam apkārtējās teritorijās.
- Ierīkojot poligona pievedceļus, turpmākajā projektēšanā jādetalizē pasākumi trokšņa un gaisa piesārņojuma izplatības ierobežošanai dzīvojamo ēku tuvumā, lai ievērotu spēkā esošo normatīvo aktu prasības.
- Jāizstrādā grafiku, saskaņā ar kuru tiks slēgtas un rekultivētas esošās atkritumu izgāztuves Aizkraukles, Jēkabpils un Madonas rajonu pašvaldībās, kuras paredzēts iekļaut vienotā atkritumu apsaimniekošanas sistēmā, izveidojot Vidusdaugavas reģiona sadzīves atkritumu apstrādes iekārtu (poligonu).
- Atbilstoši likuma “Par piesārņojumu” prasībām atbilstošajā reģionālajā vides pārvaldē jāiesniedz pieteikums A kategorijas atļaujas saņemšanai.

Vides pārraudzības valsts biroja lēmums

Ņemot vērā iepriekš minēto informāciju un likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 20.panta pirmo daļu, Vides pārraudzības valsts birojs nolemj:

- rekomendēt Vidusdaugavas reģiona sadzīves atkritumu apstrādes iekārtas (poligona) izveides projekta tālāko izstrādi "Dziļajā vādā" Jēkabpils rajona Mežāres pagastā;
- atzīt par mazāk piemērotām un nerekomendēt Vidusdaugavas reģiona sadzīves atkritumu apstrādes iekārtas (poligona) izveides projekta tālāko izstrādi: Aizkraukles rajona Aiviekstes pagasta "Rājumsalā", jo Aiviekstes pagasta iedzīvotāji ir paiduši noliedzošu attieksmi pret poligona ierīkošanu un Aiviekstes pagasta padome 2005.gada 10.februāra ārkārtas sēdē ir nolēmusi nepieņemt sadzīves atkritumu poligona izbūvi Aiviekstes pagasta "Rājumsalā"; Madonas rajona Kalsnavas pagasta "Treikaiņos", jo piesārņojumam nokļūstot Sāvītes upē varētu tikt nodarīts kaitējums īpaši aizsargājamām sugām un daudzveidīgiem biotopiem, kā arī izvēlētajā poligona teritorija robežojas ar Treikaiņu senkapu aizsargjoslu (aizsardzības zonu); Aizkraukles rajona Staburaga pagasta "Putāksnī", jo šeit jāveic meža zemes transformācija, kas safragmentētu vienotu meža masīvu un darbotos kā barjera dzīvnieku pārvietošanās ceļā, poligons būtu redzams no plašas apkārtnes, piedāvātā teritorija atrodas Daugavas kreisajā krastā un lielākajai daļai atkritumu kravu būtu jāšķērso Daugava, kā arī Staburaga apkārtnē ir nozīmīga kultūrvēsturiska teritorija ar labu perspektīvu tūrisma attīstībai.

Šo Vides pārraudzības valsts biroja lēmumu saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 76. panta 2.daļā noteikto var apstrīdēt tiesā viena mēneša laikā.

Direktors

J. Avotiņš

2005.gada 9.jūnijā